

Parada i fonda

Text > TONI VILÀ

Il·lustració > MONTSE MAYOL

De tant en tant, tots necessitem fer parada i fonda, per descansar i relaxar-nos una mica, compartir la taula, el menjar i també, si pot ser, una conversa i una bona companyia; en fi, que sovint necessitem agafar forces per seguir el camí cap endavant. Si tots ho necessitem, encara més les persones que, a causa d'una malaltia, estan soles o tenen escasses relacions, o tenen poques habilitats, mancances a l'habitatge o troben en altres situacions de risc o d'exclusió.

Tot això em va venir al cap l'altre dia, quan vaig visitar un menjador que han creat els Serveis Socials de la Garrtxa a Olot, al barri de Sant Miquel. Es tracta d'un espai tranquil i agradable per a persones amb dificultats que ofereix escalf, companyia i suport, així com serveis bàsics, com menjar, possibilitat de rentar i planxar la roba o dutxar-se, i fins i tot un parell d'ordinadors. El dia que hi vaig anar hi havia dinou persones, tot i que tenen capacitat per a més. La majoria eren homes que menjaven i parlaven en diferents taules en grups de quatre o cinc. Per a després de dinar, disposen d'un espai amb butaques i cadires per fer el cafè, conversar, mirar la televisió o llegir. Aquest servei compta amb dos professionals d'acció social i voluntaris que els ajuden, especialment en les tasques de menjador. La resta del dia és un centre obert i flexible: hi pot anar qui vulgui, sense programes d'activitats rígids, sinó que es fan en funció dels desitjos dels participants, a qui ajuden a cercar llocs per dur-les a terme, millor si és a fora del servei. Per exemple, anar al gimnàs, col·laborar en els horts comunitaris o fer de voluntaris socials. També els animen a participar en les festes i activitats del barri i de la ciutat. Al mateix temps, l'espai serveix per dur a terme activitats obertes al barri, com per exemple la «Cuina de les estrelles», en què diferents cuiners i pastissers famosos fan demostracions culinàries amb un gran èxit de públic.

Aquest projecte segueix el model d'atenció centrat en la persona, és a dir, un model que pretén millorar la qualitat de vida i el benestar de la persona a partir del respecte a la seva dignitat i els

seus drets, els seus interessos i les seves preferències, i amb la seva participació activa. Aquest enfocament suposa un canvi radical en relació amb els menjadors socials tradicionals, i exigeix grans transformacions en l'entorn i en els professionals, que han de baixar del seu pedestal, deixar de veure «casos» i veure «persones», respectar-ne sempre les decisions i aspiracions i donar-los suport perquè puguin recuperar les regnes de la seva vida i reprendre el seu camí.

No sé si el servei ja té nom, però, si no, ben bé es podria dir «Parada i fonda».

Atul Gawande a *Ser mortal*

El vaig ajudar a posar-se dret. Ell em va agafar el braç. I va començar a caminar... En veure'l... em vaig sentir desbordat de l'emoció. Jo pensava per a mi mateix que allò era possible gràcies a un altre tipus d'atencions... Heus aquí el que es pot aconseguir amb una conversa...

